

I. Bölüm: Giriş

Araştırma Önerisinde Giriş Bölümü Nasıl Yazılır?

Bilimsel araştırmalarda giriş; araştırmanın genel çerçevesinin belirlendiği ve arka planının sunulduğu ve diğer araştırmalarla ilişkilendirildiği bir bölümdür. Wilkinson (1991) giriş bölümünün amacını şu sözlerle ifade etmiştir^[1]:

“...Giriş; bilimsel bir yayında bahsi geçen araştırmanın arka planı ilgili bilgilerin okuyucuya sunulduğu bölümdür. Giriş bölümünün amacı; araştırmanın çerçevesini oluşturmak ve böylece okuyucunun araştırmanın diğer araştırmalarla olan bağlantısını kurabilmesini sağlamaktır...”

Wilkinson’ un sözlerinden de anlaşıldığı gibi, giriş esasında bir tanıtım yazısıdır. Araştırmanın yapılma amacı, kuramsal temelleri, literatür içerisindeki yeri, alana sağladığı katkı ve özgünlüğü bu bölümde sunulur. Hitap edilen kitlenin ilgisinin çekilebilmesi ve incelenen konunun öneminin aktarılabilmesinde yazılan etkili bir giriş bölümünün rolü büyüktür. Bu yazının amacı; etkili bir giriş bölümünde bulunması gereken unsurları inceleyerek okuyucuya genel bir çerçeve sunabilmektir.

Giriş bölümünde yer alması gereken unsurlar

Makalelerde giriş bölümü formatı, dergilerin yayın kurullarının taleplerine göre küçük değişiklikler gösterse de, hepsinde ortak olan ‘olmazsa olmaz’ unsurlar söz konusudur. Bu unsurlar:

1. Araştırmanın probleminin ifade edilmesi
2. Araştırmanın amacının ifade edilmesi
3. Araştırma soruları/Araştırma hipotezleri
4. Araştırmanın önemi: bilimsel ve toplumsal katkısı

Nitel, nicel ve karma araştırmalarda ortak olan bu unsurlar haricinde nitel araştırmalarda; araştırmacının rolü, eğilimleri ve bakış açısı giriş bölümünde mutlaka belirtilmelidir. Araştırmacının bizzat araştırma sürecinde etkin bir rol oynadığı ve katılımcıları yönlendirme potansiyeline sahip olduğu nitel araştırmalarda, ‘objektiflik’ araştırmanın inandırıcılığı, geçerliliği ve güvenilirliği açısından önem arz eden bir konudur. Bu sebeple yazar, giriş bölümünde hangi bakış açısı (paradigma) çerçevesinden araştırmaya yaklaştığını, araştırma sürecine olan katkısını, varsa eğilimlerini belirtmek durumundadır.

Etkili bir giriş bölümünün nasıl hazırlanması gerektiğine ilişkin bu yazıda, giriş bölümünde bulunması gereken temel unsurlar okuyucuya sunulmuştur. Giriş

bölümü araştırmanın genel hatlarıyla tanıtıldığı bir bölüm olması nedeniyle, araştırmanın hedef kitleye ulaşabilmesi ve anlaşılabilmesi açısından büyük öneme sahiptir. Dikkat edilmesi gereken önemli bir noktada, giriş bölümünde araştırmanın sonuçlarına değinilmemesi ve yöntem ile ilgili olarak ayrıntılara girilmemesi gerektiğidir.

1. Araştırma Probleminin Sunulması

Giriş bölümünün ilk cümleleri, araştırmanın problemini ortaya koyan cümlelerdir. İlk paragrafta kullanılan cümleler, okuyucuda merakın uyanmasında ve ilginin araştırma üzerine çekilebilmesinde çok önemli bir göreve sahiptir. Cresswell (2003) bu önemli hususu “kuyu ve kova” metaforuyla çok güzel ifade etmiştir. Burada *kova* okuyucu, *kuyu* ise makaledir. Araştırma hakkında bilgi ve tecrübe sahibi olan yazardır ve yazar, okuyucuyu yavaş yavaş kuyunun derinliklerine indirerek hem bilgilendirme hem de rehberlik etme sorumluluğundadır. Bu noktada, problemin açıkça ifade edilmesi, araştırmanın amacına ulaşabilmesi açısından çok önemli bir ilk adımdır.

“Problem, literatürde, teoride ve uygulamada yer alan ve çalışmaya gerek duyulmasına yol açan bir konu olarak tanımlanabilir.” Sosyal Bilimlerde yapılan araştırmalarda problemler; sorunlardan, zorluklardan ve mevcut uygulamalardan doğarlar. Araştırmacının görevi toplumda var olan bir problemi tespit etmek, teorik bir altyapıya dayandırmak, araç ve yöntemlerden faydalanarak bu problemlere çözümler üretmek ve uygulamada kolaylıklar sağlayabilmektir. “Bu araştırmanın yapılmasına olan ihtiyaç nedir? ”Bu araştırmaya girilmesi ihtiyacının ortaya çıkmasında hangi problemin etkisi olmuştur?” soruları göz önünde bulundurulmalıdır. Araştırma probleminin önemi yapılacak alıntılarla da desteklenebilir.

Problem; açık ve net bir şekilde bir kapsam çerçevesinde sunulmalıdır. Kapsamdan kastedilen araştırmayı destekleyen teori ve teorilerdir. Bu kısımda, alan literatüründe daha önce yapılmış araştırmalardan örnekler verilmelidir. Bu araştırmaların eksik kalan yönleri belirtilerek, çalışmanın literatürde nasıl bir boşluğu dolduracağı da özellikle belirtilmelidir. Böylelikle araştırmanın konumu ve özgün değeri hakkında okuyucu bilgilendirilmiş olacaktır.

Yazar bu hususları göz önünde bulundurarak; konu hakkında bilgiye sahip olan fakat araştırma alanı hakkında göreceli olarak bilgisiz bir kişiye anlatır gibi problemi sunmalıdır.

2. Araştırmanın Amacı

Bu bölümde yazar, araştırmanın ulaşmak istediği genel amaçları açık ve anlaşılır bir şekilde ifade eder. “Bu çalışmanın amacı...” şeklinde başlayan bir cümle okuyucunun kafasında araştırma ile ilgili netlik oluşmasına yardımcı olacaktır. Çalışmanın temel kavramları ve fikirleri bu bölümde açıklanmalı, araştırılan alan ile ilgili okuyucu bilgilendirmelidir.

3.Araştırma soruları/Araştırma hipotezleri

Bilimsel araştırmalarda, araştırmanın amacına ve alt amaçlarına uygun olarak hazırlanmış araştırma soruları ve hipotezler belirlenir. Soruların mı hipotezlerin mi kullanılacağına araştırmanın yöntemine ve dizaynına göre karar verilir. Nitel araştırmalarda, değişkenler arasındaki ilişki soru cümlesi olarak ifade edilirken, nicel araştırmalarda, iki değişken arasındaki ilişkiyi bildirim cümlesi şeklinde ifade eden hipotezler kullanılır. Aşağıda, araştırma sorusuna ve hipotezlere birer örnek sunulmuştur.

Cam tavan etkisini aşmayı başaran kadın yöneticiler hangi liderlik özelliklerini sergilemektedir? (Araştırma sorusu)

H₀: Ağızdan ağıza iletişim tüketicilerin cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

Örnekte verilen araştırma sorusu, Nitel bir araştırma olan Gömülü Teori yöntemi kullanılmış bir araştırmaya aittir. Soru keşfedici bir özellik taşımakta ve kadınların liderlik özelliklerine ilişkin herhangi bir yargı bildirmemektedir. Hipotez örneğinde ise, değişkenler arası ilişkiye yönelik bir önerme söz konusudur ve analiz aşamasında bu önermenin doğruluğu sınanacaktır.

Hipotezler ve araştırma soruları belirlenirken, amaçlara uygun olmasına, ifadelerin açık ve anlaşılır olmasına, mantıksal olarak çelişmemesine dikkate dilmelidir.

Oluşturulan hipotez ve araştırma sorularının hangi metotla ve hangi analiz yöntemleri kullanılarak analiz edileceğine de kısaca değinilmelidir, ayrıntılar yöntem bölümüne bırakılmalıdır.

3. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın amacı, kuramsal ya da uygulama açısından önemli olmalıdır. Bir araştırma bilimsel araştırma süreçlerine uygunluk açısından kusursuz olabilir; ancak araştırma sonuçlarının kuramsal birikime ya da yapılan uygulamalara herhangi bir katkısı yoksa, araştırmanın önemli bir araştırma olduğunu ifade etmek zordur.